

Місце України на сучасній геополітичній карті світу.

*Мірченко Людмила Вікторівна,
вчитель географії
Криворізького Покровського
лицею*

Геополітична карта світу – це множина геополітичних регіонів, кожний з яких є територіально - політичною системою, в якій під дією цивілізаційних, історико-культурних, економіко- та політико-географічних передумов сформувалися стійкі соціокультурні, політичні та економічні зв'язки.

Геополітична сила держави:

а) економічна:

ресурсний, людський та економічний потенціал, зокрема політико-географічне та воєнно-стратегічне положення, наявність зовнішньо-політичних союзів, можливості отримувати стратегічні ресурси і технології.

Геополітична сила держави:

б) мілітарна:

розміри та рівень технічної оснащеності збройних сил, потужностей і технологічних можливостей військово-промислового комплексу, участь у військово-політичних союзах або мілітарна інша підтримка.

Геополітична сила держави:

в) «м'яка»:

здатність керівництва та інтелектуальних сил досягати бажаних цілей дипломатичним, інформаційним переконанням, пропаганди, використовуючи глибоке знання культури та історії за допомогою засобів масової інформації, науковців, працівників культури.

Геополітична сила держави:

г) «розумна»:

використання всіх різновидів сили та опосередкованих дій (демонстрація мілітарної сили під час військових навчань, наукових досягнень у сфері озброєння чи високих технологій, застосування санкцій, ембарго, обмеження руху через кордони тощо).

Геополітичні регіони:

- Західна Європа(Німеччина, Франція, Велика Британія);
- Англо-Америка (США);
- Південна півкуля (Австралія);
- Східна Азія (Японія, Китай);
- Південна Азія (Індія).

Стикові геополітичні регіони:

- Балто -Чорноморський (Центральна Європа);
- Середнього Сходу (Туреччина, Іран, Саудівська Аравія);
- Середземноморський (Південна Європа, Північна Африка);
- Центральна Америка та Карибський басейн (Мексика).

Маргинальні геополітичні регіони:

- Африка на південь від Сахари (ПАР);
- Південно-Східна Азія (Сінгапур, Індонезія, Малайзія);
- Центральна Азія;
- Південна Америка (Бразилія, Аргентина).

Місце України на геополітичній карті:

- стик геополітичних осей Євразії;
- сполучення Чорного і Балтійського морів;
- переміщення народів, їх взаємодія і протистояння;
- розташування в центрі Європи;
- історична давність освоєння території;
- політичний трикутник: Росія, країни Європи і мусульманський світ.

Сучасні геополітичні інтереси України:

а) радянська ідентичність і національна ідентичність суверенної України - несумісні;

б) непростий перебіг внутрішніх протистоянь, пов'язаних із визначенням політичного вибору народу держави зміцнив основи єдності українців;

в) на початку ХХІ ст. Україна зробила вибір на користь світових демократичних цінностей.

Вектори сучасної української геополітики:

- а) Східний геополітичний вектор (поступовий вихід з поля впливу Росії, розширення політичних, економічних та культурних зв'язків з державами і народами світу);
- б) Західний геополітичний вектор (всебічний розвиток відносин з країнами Європи, доступ до європейських ринків, участь в інтеграційних процесах);
- в) Південний геополітичний вектор (розвиток відносин з країнами Причорномор'я і Кавказу, а також з країнами мусульманського світу).

Умови вступу країни до ЄС:

1. Стабільність установ, що гарантують демократію, верховенство закону, забезпечення прав людини, повагу та захист прав меншин.
2. Наявність діючої ринкової економіки та спроможність витримати тиск конкуренції і ринкових сил у межах ЄС.
3. Спроможність взяти на себе зобов'язання, що випливають із членства в ЄС, включаючи визнання цілей політичного, економічного та валютного союзу.

Етапи руху України до Європи:

- повне виконання Україною Копенгагенських критеріїв;
- набуття членства у СОТ та отримання статусу країни з ринковою економікою;
- створення зони вільної торгівлі між Україною і ЄС, що передбачено УПС;
- укладення з ЄС нової рамкової угоди на розвиток угоди про партнерство і співробітництво, у якій би чітко визначалася мета співпраці, а саме — стати повноправним членом цього співтовариства;
- набуття статусу асоційованого члена ЄС.

Фактори стримування руху України до Європи: -

- невідповідність розвитку демократичних інституцій і стану громадянського суспільства європейським стандартам;
- низький рівень економічного розвитку; повільні темпи реформ, низький рівень ВВП і доходів на душу населення;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності в Україні, нерозвиненість базових інститутів економіки; несприятливий інвестиційний клімат; високий рівень корупції й економічної злочинності;
- непослідовність зовнішньої політики України; слабкість адміністративно-інституціонального забезпечення курсу європейської інтеграції.